

MRF 2022.73

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 8. marts 2022, j.nr. 20/00018

Ophævet påbud efter jordforureningslovens § 40 til tidligere driftsherre om undersøgelse af forurening fra virksomhed ophørt i 2009, da ejendommen blev overdraget i 2017, og der ikke var meddelt tålepåbud efter § 44 til nuværende ejer af ejendommen.

På en ejendom i Rødovre blev der fra 1960 til 2009 drevet virksomhed med produktion af laboratorieudstyr i form temperaturfølere og temperaturmålere. I produktionen havde der bl.a. været anvendt tokomponent støbemasse samt opløsningsmidler som cellulosefortynder og trichlorethylen (TCE). Otte år efter driftsophør overdrog tidligere driftsherre, D ejendommen til ny ejer med overtagelse den 1. januar 2017. Region Hovedstaden gennemførte en indledende forureningsundersøgelse, hvor prøver af grundvand påviste kulbrinter, chlorerede opløsningsmidler i form af TCE og nikkel med koncentrationer, der overskred Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterium. Det var Region Hovedstadens vurdering, at den påviste forurening kunne henføres til den tidligere virksomhed med produktion af laboratorieudstyr. Efter forudgående varsel meddelte Rødovre Kommune i december 2018 påbud efter jordforureningslovens § 40 til D om at gennemføre en forureningsundersøgelse for at afgrænse forureningsudbredelse i jord og terrænnært grundvand samt undersøge, om der var sket spredning til primært grundvandsmagasin. Afgørelsen var bl.a. begrundet med høje koncentrationer af TCE var påvist i poreluftprøver i nærhed af potentielle forureningskilder for TCE. Afgørelsen blev påklaget af D, der bl.a. gjorde gældende,

at forureningen stammede fra andre virksomheder, at kommunen ikke havde godtgjort, at forureningen var fortsat efter 1992, og at der ikke vil kunne meddeles påbud om oprydning efter jordforureningslovens § 41 eller miljøbeskyttelseslovens § 69. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) bemærkede, at efter almindelige forvaltningsretlige grundsætninger er det en forudsætning, at adressaten har retlig rådeevne over indholdet af en påbudt forpligtelse, således at adressaten har mulighed for at gennemføre forpligtelsen. Vedrørende jordforurening kan miljømyndigheden efter jordforureningslovens § 44, stk. 2, meddele grundejer og bruger af ejendommen påbud om at tåle, at der af forurenere gennemføres bl.a. undersøgelser af forurening på ejendommen, idet nævnet bemærkede, at det følger ”af forarbejderne til § 44, at tålepåbud kan undlades, såfremt den, der er ejer eller har anden råderet over den forurenede ejendom, giver samtykke til forurenerens afgang til ejendommen”. Det blev under klagesagsbehandlingen oplyst, at der ikke var meddelt accept fra grundejerens side. Da der var meddelt grundejeren påbud i henhold til § 44, stk. 2, ophævede nævnet Rødovre Kommunes afgørelse, da adressaten for afgørelsen således ikke havde rådighed over at kunne efterkomme den påbudte forpligtelse.

Kommentar: Mens der ikke kan indvendes noget mod ophævelsen af påbuddet, er begrundelsen baseret på en fejllæsning af forarbejderne til jordforureningslovens § 44 (lovforslag nr. L 183 af 10. februar 1999), hvor det i bemærkningerne til § 44 bl.a. er anført, at bestemmelsen fraviger ”den forvaltningsretlige grundsætning om, at påbud vedrørende gennemførelse af foranstaltninger på en fast ejendom kun kan udstedes til ejeren eller brugeren af ejendommen, idet det skal være muligt for påbudsadressaten at efterkomme påbuddet. De hidtidige erfaringer har imidlertid vist, at miljømyndighederne har måttet opgive at forfølge flere jordforureningsager, allerede fordi forurenere ikke havde rådigheden over ejendommen. For eksempel afsagde Østre Landsret den 29. oktober 1996 en dom om ophævelse af et meddelt oprydningspåbud, allerede fordi påbudsadressaten ikke var ejer af den forurenede ejendom. At den nuværende ejer havde meddelt samtykke til gennemførelsen af de påbudte foranstaltninger fandtes uden betydning. Lovforslagets § 44 skal derfor sammen med lovforslagets § 45 forhindre, at forurenere ved at opgive rådigheden over ejendommen slipper for at få pålagt handlepligter vedrørende forureningsforholdene på ejendommen” (understreget her). Det er således direkte forkert, når nævnet anfører, at påbud efter § 44 kan undlades, hvis grundejeren giver

MAD 2022.73

samtykke. Derimod er grundejerens samtykke en betingelse for, at påbud om oprydning på fremmed grund kan håndhæves over for forurenere, jf. U 2013.2454 V – og hertil uddybende Pagh: Tfm 2013.153.

Ophævelse og hjemvisning i sag om undersøgelse af jordforurening i Rødovre Kommune

20/00018

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter § 40, jf. § 77, stk. 1, nr. 1, i jordforureningsloven.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Rødovre Kommunes afgørelse af 12. december 2018 om påbud om undersøgelse af forurening på ejendommen [A1], 2610 Rødovre, matr. nr. [A1], Islev By, Islev, og hjemviser sagen til fornyet behandling i førsteinstansen.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 4. januar 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af påbudsadressaten, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har navnlig anført, at

- forureningen mere sandsynligt stammer fra kilder på naboejendommene,
- påbuddet er uproportionalt, idet det på forhånd kan udelukkes, at der kan meddeles et oprensningspåbud til klager efter jordforureningslovens § 41, stk. 1, eller miljøbeskyttelseslovens § 69, [4]og
- Rødovre Kommune ikke har godtgjort, at den påståede forurening er fortsat efter den 1. januar 1992.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.5.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen

Sagen drejer sig om forurening på ejendommen matr. nr. [A1], Islev by, Islev beliggende [A1], 2610 Rødovre (herefter "Ejendommen"). Ejendommens areal udgør 3.995 m².

Det fremgår af sagens oplysninger, at der findes én bygning (udformet som et H) på Ejendommen.

Ejendommen blev den 21. oktober 2014 kortlagt som muligt forurenede på vidensniveau 1 (lokalitetsnr.: 175-02061) som følge af en produktion af laboratorieudstyr og produktion/udvikling af grafiske maskiner i en periode fra 1960-2009.

Det fremgår af Danmarks Arealinformation på Danmarks Miljøportal,[5] at Region Hovedstaden den 14. januar 2019 kortlagte Ejendommen som forurenede på vidensniveau 2.

Det fremgår af Tingbogen for fast ejendom,[6] at den i sagen omhandlede Ejendom blev solgt til [V1] A/S med overtagelse den 1. januar 2017.

2.2 Natur- og grundvandsforhold mv.

Ejendommen er beliggende i indvindingsopland til Ejby, Herlev, KV kilde X. Ejendommen ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD).

Det fremgår af Region Hovedstadens indledende forureningsundersøgelse af Ejendommen fra marts 2018, at det primære grundvandsmagasin udgøres af kalk som træffes 12 m u.t. Over kalken er der 11 meter moræneler.

Den forventede strømningsretning i det primære magasin på Ejendommen er ifølge Region Hovedstadens indledende forureningsundersøgelse i østlig/nordøstlig retning.

Det fremgår desuden af Region Hovedstadens indledende forureningsundersøgelse, at der ikke er fundet et sammenhængende sekundært magasin på Ejendommen.

Nærmeste overfladevand er en unavngiven sø ca. 660 meter sydøst for Ejendommen.

2.3 Sagens forhistorie

2.3.1 Bygningen og virksomheden

Det fremgår af sagens oplysninger, at virksomheden [V2] A/S blev etableret på Ejendommen i 1960. Virksomheden producerede og solgte temperaturfølere samt temperaturmålere fra Ejendommen frem til 2009.

Det fremgår af sagens oplysninger, at en fabriksbygning blev opført på Ejendommen i 1961 indeholdende 4 værkstedshaller, et lager samt monteringsrum. Ifølge ibrugtagningstilladelse fra 1986 var fabrikshallen indrettet som produktions- og værkstedskontor. I 1998 blev der yderligere indrettet sliberum, værksted og stanserum.

Det fremgår af Region Hovedstadens indledende forureningsundersøgelse af Ejendommen fra marts 2018, at produktionsprocessen bl.a. indebar limning med tokomponent støbemasse (araldit), svejsning, lodning m.m., rensning efter lodning i cellulosefortynder og efterfølgende

spraymaling. Det fremgår af forureningsundersøgelse, at der ved et miljøtilsyn i 2003 blev bemærket, at der blev anvendt ca. 10 liter trichlorethylen (TCE) om året i Følerafdelingen.

2.3.2 Region Hovedstadens indledende forureningsundersøgelse

Region Hovedstaden gennemførte i perioden maj til november 2017 en indledende forureningsundersøgelse af Ejendommen. Undersøgelsen blev afrapporteret i "Indledende forureningsundersøgelse. Produktion af laboratorieudstyr [A1], 2610 Rødovre, matr. nr. [A1] Islev By, Islev." dateret i marts 2018.

Ved undersøgelsen blev der udført 11 filtersatte boringer til 3-4 m u.t., hvorfra der blev udvalgt 18 jordprøver, 11 vandprøver, og der blev udført i alt 31 poreluftmålinger umiddelbart under bygningen på Ejendommen.

Det fremgår af undersøgelsen, at der i poreluften blev konstateret forurening med oliestoffer, chlorerede opløsningsmidler og i enkelte prøver også vandblandbare opløsningsmidler, som overskred Miljøstyrelsens kvalitetskriterier.

Det fremgår desuden af undersøgelsen, at der i grundvandet blev konstateret forurening med oliestoffer og chlorerede opløsningsmidler samt nikkel, der overskred Miljøstyrelsens kvalitetskriterier.

Det fremgår af Region Hovedstadens indledende forureningsundersøgelse, at der ikke blev påvist jordforurening i boringerne, og kun i få jordprøver blev der målt svagt forhøjede PID-niveauer (>5) i niveauet 5-12. Desuden blev der konstateret indhold af tungmetaller under jordkvalitetskriterierne.

Det fremgår af forureningsundersøgelsen, at det er Region Hovedstandens vurdering, at de påviste forureninger stammer fra den tidligere produktion af laboratorieudstyr.

Endelig fremgår det af undersøgelsen, at der blev foretaget en risikovurdering i forhold til ejendommens arealanvendelse, indeklimaet og grundvandet ved hjælp af JAGG 2.1, som viste, at forureningen omkring poreluftprøven MP104 vurderes at udgøre en risiko for grundvandsressourcen i området og ved evt. fremtidig meget følsom arealanvendelse både med og uden kælder.

2.3.3 Klagers indsigelser til det forvarslede påbud

Klagers advokat har den 11. september 2018 til det forvarslede påbud anført, at Ejendommen blev anvendt til produktion af føler, apparatproduktion (med tilhørende produktion af thermocouple og termistorfølere) og finmekanisk produktion, samt administration og lager. Klager har desuden oplyst, at TCE udelukkende blev anvendt i produktionen af følerne og at det drejede sig om 10-15 liter TCE årligt. Produktionen heraf var størst før 2000 og på sit højeste i 1990'erne.

Det bestrides i indsigelsen, at klagers virksomhed har været årsag til forureningen, idet anvendelsen af TCE er sket i giftskabe, og håndteringen og bortskaffelsen af alle materialer er sket forsvarligt. Det fremgår desuden, at gulvet er linoleumsgulv, klinkegulv eller epoxymalet gulv oven på beton og enkelte steder rå beton. Gulvtykkelsen er 20 cm på hele Ejendommen, og der er ikke konstateret revner eller sprækker heri.

Klager har hæftet sig ved, at Region Hovedstaden i den indledende forureningsundersøgelse har anført, at "forureningen med chlorerede opløsningsmidler, oliestoffer og tungmetaller kan stamme fra nuværende og/eller tidligere aktiviteter på grunden samt evt. tilstødende grunde."

For så vidt angår værkstedshal 1 har klager anført, at hallen blev anvendt til finmekanisk produktion, og at der udelukkende har været anvendt smøringsolie i hallen i et lukket kredsløb uden risiko for udledning. Der ville heller ikke have været risiko for udledning gennem gulv afløbet, da dette var spærret som følge af lageropbevaring oven på afløbet. Derudover fremgår det, at der nord for hallen har været produktion og udvikling af grafiske maskiner siden 1985.

For så vidt angår værkstedshal 2 og 3 har klager anført, at hal 2 oprindeligt blev anvendt af en anden lejer. Klager har sidenhen overtaget hal 2 og anvendt denne til følerproduktion. Fra 1999 blev hallen dog kun anvendt til apparatproduktion. Hal 3 blev før 1998 anvendt af lejer og blev efter klagers overtagelse i 1998 anvendt til lager. Endvidere har klager bemærket, at disse værkstedshaller grænser op til [A2], hvor der siden 1960 har været maskin- og autoreparationslignende aktiviteter.

For så vidt angår værkstedshal 4 er der ifølge Region Hovedstadens forureningsundersøgelse påvist forurening med oliestoffer, TCE og PCE i poreluften under hallen. Klager har hertil anført, at den nuværende ledelse ikke er bekendt med, at virksomheden på noget tidspunkt har anvendt PCE i produktionen. Klager har desuden bemærket, at den nordlige ende, hvor forureningen er størst tidligere har været anvendt til produktion og udvikling af grafiske maskiner siden 1985.

For så vidt angår kælderen har klager anført, at denne har været anvendt til arkiv og medarbejderomklædning. Forud for dette har der været et sjældent anvendt fremkalderrum til fotografier, der blev anvendt til marketing til eget brug. I etagen over kælderen har der været kontor.

Klagers advokat er desuden den 10. december 2018 kommet med supplerende bemærkninger til det varslede påbud på baggrund af det ved aktindsigt modtagne materiale fra Rødovre Kommune.

Det fremgår heraf, at det er klagers opfattelse, at forureningen højst sandsynligt stammer fra de omkringliggende ejendomme.

Som begrundelse herfor har klager bemærket, at der nord for Ejendommen på matr. nr. 57t Islev by, Islev i perioden 1960-2009 har været produktion og udvikling af grafiske maskiner, som vurderes at have givet anledning til poreluftforurening med olieprodukter, total kulbrinter, 5-methyl-2-hexanon og phtalatet DEHP, jf. "Indledende forureningsundersøgelse" fra februar 2018. Klager har desuden bemærket, at det af materialet fremgår, at det ved tilsyn på matr. nr. 57t blev konstateret, at kemikalier ikke blev opbevaret korrekt, herunder at kemikalierne blev opbevaret på et ikke-tæt underlag. Endvidere blev der i år 2000 udledt ca. 200 liter olie. Klager har desuden henvist til, at det af kortlægningsrapporten af 21. juni 2018 fremgår, at grundvandet på matr. nr. 57t er forurennet med oliestoffer og phthalater, og at forureningen er uafgrænset. Endvidere er der påvist poreluftforurening med total kulbrinter, benzen, xylener, C9- og C10-aromater samt vandblandbare opløsningsmidler.

Klager har desuden anført, at matr. nr. [A3] øst for Ejendommen tillige er forurennet. Matriklen har tidligere været anvendt til maskin- og autoværksted siden 1960 og ved tilsyn på matr. nr. [A3] er der konstateret ulovlige forhold, herunder mangelfuld opbevaring af spildolietank og

skrottede biler på ubefæstede arealer uden spildopsamlingsbakke.

2.4 Den påklagede afgørelse

Rødovre Kommune har den 12. december 2018 meddelt påbud om en afgrænsende forureningsundersøgelse på Ejendommen med det formål at kortlægge omfang og udbredelse samt kilderne til den forurening, der er påvist i Region Hovedstadens indledende forureningsundersøgelse fra marts 2018.

Det fremgår desuden af den påklagede afgørelse, at påbuddet om forureningsundersøgelse skal afklare følgende forhold:

- fastslå forureningens alder i det omfang, det er muligt,
- afgrænse forureningens udbredelse i jord og terrænnært grundvand, og
- undersøge om der er sket spredning til primært grundvand.

Der er i påbuddet stillet krav om, at klager senest den 31. januar 2019 skal sende et oplæg til den afgrænsede forureningsundersøgelse til Rødovre Kommunes godkendelse, hvorefter undersøgelsen skal foretages og afrapporteres til kommunen inden for en frist på tre måneder.

Det fremgår af påbuddet, at baggrunden for påbuddet er, at Region Hovedstaden i marts 2018 har konstateret en forurening i poreluft og grundvand med oliestoffer og chlorerede opløsningsmidler (PCE og TCE), samt i enkelte prøver vandblandbare opløsningsmidler og tungmetaller under bygningen på Ejendommen. Desuden fremgår det, at det er Rødovre Kommunes vurdering, at den af Region Hovedstaden konstaterede forurening efter al sandsynlighed stammer fra produktion af laboratorieudstyr og de aktiviteter, som blev udført af virksomheden [V2] A/S i perioden 1960-2009.

Rødovre Kommune har ved vurderingen lagt vægt på, at de højeste koncentrationer af TCE i poreluft er påvist i MP103 og MP120, der begge ligger i nærheden af potentielle forureningskilder i bygningerne. Kommunen bemærker hertil, at de to målinger er udført langt fra skel og er omgivet af andre målinger, der viser lavere koncentrationer af TCE. Endvidere har kommunen lagt vægt på, at virksomheden har anmeldt farligt affald, heriblandt TCE også efter 2001, hvilket bl.a. tillægges vægt i forhold til, at forureningen ikke er stoppet før 1. januar 1992.

Det fremgår af påbuddet, at Rødovre Kommune har vurderet, at det ikke på forhånd kan udelukkes, at yderligere undersøgelser kan føre til, at der meddeles oprensningsspåbud efter jordforureningslovens § 41 eller miljøbeskyttelseslovens § 69.

Det fremgår desuden af påbuddet, at såfremt det ikke kan sandsynliggøres, at hovedparten af forureningen er sket efter 2001, er det Rødovre Kommunes vurdering, at der ikke er grundlag for at meddele oprensningsspåbud efter jordforureningslovens § 41. Et eventuel oprensningsspåbud vil da i givet fald skulle meddeles efter miljøbeskyttelseslovens § 69, hvis kommunen kan sandsynliggøre, at virksomheden har handlet ansvarspådragende. Det er

kommunes vurdering, at da det på forhånd ikke kan udelukkes, at der er grundlag for at meddele oprensningspåbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69, foreligger der grundlag for at meddele undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40, stk. 1.

Rødovre Kommune har lagt vægt på, at der gælder en skærpende culpabedømmelse for virksomheder, der håndterer chlorerede opløsningsmidler, og at der i 1960'erne var almindelig viden om deres farlighed.

Endeligt fremgår det af påbuddet, at det er Rødovre Kommunes vurdering, at en forureningsundersøgelse kan medvirke til en nærmere klarlæggelse af hvornår og hvordan forureningen er opstået, og dermed hvorvidt jordforureningslovens § 41 eller miljøbeskyttelseslovens § 69 finder anvendelse.

2.5 Klagens indhold

Klager har i klagen af 4. januar 2019 anført, at den af Region Hovedstadens konstaterede forurening mere sandsynligt stammer fra de omkringliggende ejendomme. Klager har desuden den 20. januar 2020 sendt supplerende bemærkninger.

Klager har i sin klage henvist til virksomhedens indsigelse af 11. september 2018 og 10. december 2018 (som beskrevet ovenfor i afsnit 2.3.4).

Dernæst har klager anført, at undersøgelsespåbuddet ikke er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet det på forhånd kan udelukkes, at der kan meddeles et oprensningspåbud efter jordforureningslovens § 41 eller miljøbeskyttelseslovens § 69. Klager har henvist til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse trykt i MAD 2014.148, samt Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse trykt i MAD 2017.480 og MAD 2018.268. Supplerende har klager anført, at proportionalitetsprincippet ikke er underlagt en indskrænkende fortolkning.

Klager har i den forbindelse anført, at forudsætningerne for at meddele et oprensningspåbud efter jordforureningslovens § 41 ikke er tilstede, idet der intet grundlag er for at antage, at den væsentligste del af forureningen, hvis denne skulle være sket som følge af virksomhedens produktion i perioden 1960-2009, er sket efter den 1. januar 2001. Klager har hertil henvist til MAD 2017.315 MFK.

Det er klagers opfattelse, at Rødovre Kommune ikke har fastslået kilden til forureningen, men alene har henvist til potentielle forureningskilder og at kommunen intet grundlag har for at datere TCE-forureningen, hverken i den historiske redegørelse eller ved kommercielle undersøgelsesmetoder. Sagen er derfor ifølge klager sammenlignelig med ovenstående afgørelse, MAD 2017.315, fra Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klager har desuden henvist til MAD 2013.3240, hvor Natur- og Miljøklagenævnet fandt, at det var i strid med proportionalitetsprincippet at meddele et undersøgelsespåbud, da der ikke fandtes kommercielt tilgængelige undersøgelsesmetoder til aldersdatering af forurening med PCE.

For så vidt angår muligheden for efterfølgende at meddele oprensningspåbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 69, jf. § 19, stk. 1, har klager anført, at dette vil forudsætte, at forureningen er forårsaget culpøst, hvilket kommunen bærer bevisbyrden for at dokumentere. Det er klagers opfattelse, at Rødovre Kommune i undersøgelsespåbuddet intet konkret har anført, der indikerer, at forureningen er forårsaget ved en ansvarspådragende handling.

Grundlaget for påbuddet er således efter klagers opfattelse en hypotetisk mulighed for, at virksomheden på ansvarspådragende vis kan have overtrådt lovens § 19. Klager har bl.a. henvist til MAD 2003.1364 og MAD 2017.315 MFK.

Det er således klagers opfattelse, at det på forhånd kan udelukkes, at der kan meddeles et oprensingspåbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69, og at afgørelsen er i strid med proportionalitetsprincippet.

Supplerende har klager anført, at denne ikke er enig i Rødovre Kommune opfattelse af, at det er tilstrækkeligt, at undersøgelsen muligvis vil kunne tilvejebringe oplysninger om, at udledningsforbuddet i miljøbeskyttelseslovens § 19 er tilsidesat. Det afgørende er, efter klagers opfattelse, om undersøgelsen kan tilvejebringe dokumentation for, at denne mulige tilsidesættelse af udledningsforbuddet i miljøbeskyttelseslovens § 19 er sket på ansvarspådragende vis.

Endeligt har klager anført, at Rødovre Kommune ikke har godtgjort, at forureningen er fortsat efter den 1. januar 1992. Det er klagers opfattelse, at en henvisning til, at virksomhedens drift er fortsat efter 1. januar 1992, ikke er tilstrækkelig til at konkludere, at virksomhedens forurening er fortsat efter 1. januar 1992. Klager her i den forbindelse henvist til MAD 2005.1706.

2.6 Rødovre Kommunes bemærkninger til klagen

Rødovre Kommune har i bemærkningerne af 2. januar 2020 til klagen indledningsvist anført, at kommunen fastholder afgørelsen.

Rødovre Kommune har anført, at de ikke er enige med klager i, at forureningen mest sandsynligt stammer fra omkringliggende ejendomme. Ved vurderingen har kommunen dels lagt vægt på, at de højeste koncentrationer af TCE i poreluft er påvist i MP103 samt MP120, der begge ligger i nærheden af potentielle forureningskilder i bygningerne. Dels at de to porelugtmålinger ligger langt fra skel og er omgivet af andre målinger, der viser lavere koncentrationer af TCE.

Rødovre Kommune har desuden anført, at de ikke er enige med klager i, at det på forhånd kan udelukkes, at undersøgelserne kan bidrage med oplysninger af relevans for bedømmelsen af et senere påbud om afværge. Kommunen har hertil anført, at fritagelsen for nærmere undersøgelser, som følge af proportionalitetsprincippet, er en undtagelse til det lovfæstede princip om, at forurenere betaler, jf. jordforureningslovens § 1, stk. 2, nr. 5. Det er således kommunens vurdering, at undtagelsen skal fortolkes indskrænkende og alene kan anvendes i de helt særlige tilfælde, hvor det på forhånd kan udelukkes, at en undersøgelse vil bidrage med relevante oplysninger for bedømmelsen. Kommunen har i den forbindelse henvist til afgørelsen trykt i MAD 2018.268 MFK og MAD 2018.194 MFK.

Endvidere har Rødovre Kommune anført, at oplysningerne i sagen entydigt indikerer, at forureningen med chlorerede opløsningsmidler, oliestoffer samt vandblandbare opløsningsmidler og tungmetaller stammer fra virksomhedens drift på Ejendommen, og det således alene er spørgsmålet om, hvorvidt en nærmere undersøgelse kan bidrage til grundlaget for vurdering af om, der kan meddeles påbud efter jordforureningslovens § 41 henholdsvis miljøbeskyttelseslovens § 69, der er omtvistet.

I forhold til tidsfæstelse af forureningen er Rødovre Kommune enige med klager i, at det er usandsynligt, at undersøgelser vil frembringe yderligere oplysninger om, hvorvidt hovedparten af forureningen er sket efter 1. januar 2001, idet chlorerede opløsningsmidler ikke kan aldersdateres samt at hovedparten af virksomhedens drift foregik forud for denne dato. Imidlertid er det kommunens vurdering, at det ikke kan udelukkes, at undersøgelserne kan bidrage til at fastslå, hvorvidt der er sket spild eller uheld og hvorvidt der er grundlag for at meddele påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69 eller jordforureningslovens § 41.

I den forbindelse bemærker Rødovre Kommune, at virksomheden aldrig har haft tilladelse til udledning af forurenende stoffer efter dagældende miljøbeskyttelseslovs § 11 eller gældende § 19. Undersøgelserne vil efter kommunens opfattelse dermed bidrage til, hvorvidt forbuddet i § 19 er tilsidesat.

Endeligt har Rødovre Kommune anført, at virksomheden har anmeldt farligt affald til kommunen, og at TCE har indgået i disse anmeldelser også efter 1. januar 1992 og frem til 2009. En driftsperiode på 17 år. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at det er sandsynliggjort, at TCE-forureningen er fortsat efter 1. januar 1992.

2.7 Nye oplysninger under sagens behandling

Sekretariatet for Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 2. marts 2022 fået oplyst af Rødovre Kommune, at kommunen ikke har været opmærksomme på indhentelse af samtykke fra den som har rådighed over den forurenede ejendom, eller på meddelelse af tålepåbud over for denne efter jordforureningslovens § 44, stk. 2.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen,^[7] at nævnet har mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret eller grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle forholdet om manglende rådighed over den forurenede ejendom.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Adgangen til at udstede påbud efter jordforureningslovens § 40 skal administreres i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper og grundsætninger. Det følger af forvaltningsretlige grundsætninger, at påbud vedrørende gennemførelse af foranstaltninger på en fast ejendom kun kan udstedes til ejeren eller brugeren af ejendommen, idet en adressat for et påbud skal have retlig rådeevne over påbuddets genstand for at sikre, at det er muligt at efterkomme påbuddet.

Det fremgår dog af lovens § 44, stk. 1, 1. pkt., at påbud efter §§ 40 og 41 kan meddeles, uanset om forureneren har rådighed over den forurenede ejendom. Har forureneren ikke rådighed over den forurenede ejendom, er meddelelse af påbud om undersøgelser, oprensning eller andre foranstaltninger, der skal gennemføres ved forurenerens foranstaltning, dog betinget af, at der udstedes tålepåbud efter § 44, stk. 2, til den, der ejer eller har anden råderet over den forurenede ejendom.^[8]

Det følger dog af forarbejderne til § 44, at tålepåbud kan undlades, såfremt den, der er ejer eller har anden råderet over den forurenede ejendom, giver samtykke til forurenerens adgang til ejendommen.^[9]

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund af Rødovre Kommunes oplysninger om, at forurener ikke har rådighed over Ejendommen, og at der ikke er meddelt tålebud eller indhentet samtykke fra ejeren eller brugeren af Ejendommen i sagen, at det påklagede undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 lider af en væsentlig retlig mangel.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Rødovre Kommunes afgørelse af 12. december 2018 om påbud om undersøgelse af forurening på ejendommen [A1], 2610 Rødovre, matr. nr. [A1], Islev By, Islev, og hjemviser sagen til fornyet behandling i førsteinstansen.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurenede jord med senere ændringer.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022 om miljøbeskyttelse.

[5] <https://arealinformation.miljoeportal.dk/> (<https://arealinformation.miljoeportal.dk/>).

[6] [Tinglysning.dk](https://www.tinglysning.dk) (<https://www.tinglysning.dk/tinglysning/landingpage/landingpage.xhtml>).

[7] Jf. bemærkningerne til § 11 i forslag L44 til Lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet (FT 2016-17).

[8] Jf. bemærkningerne til § 44 i lovforslag nr. 183 af 10. februar 1999 til Lov om forurenede jord.

[9] Ibid.

Sag:

20/00018

Dato:

8. marts 2022.

Emner:

Jordforureningslo...

Highlight:

 Vis/skjul highlight

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)